JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
18 päivänä toukokuuta 2006 [1]

I Johdanto

1. Komissio vaatii EY 88 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan nojalla nostamassaan kanteessa yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että koska Ranska ei ole pannut täytäntöön säädetyssä määräajassa maan tiettyjen alueellisten julkisyhteisöjen Scott Paper SA:lle / Kimberly-Clarkille myöntämästä tuesta tehtyä päätöstä 2002/14/EY, [2] se ei ole noudattanut EY 249 artiklan neljännen kohdan ja kyseisen päätöksen 2 ja 3 artiklan mukaisia velvoitteitaan.

2. Se, että yhteisöjen tuomioistuimeen on vedottu toistuvasti yhteisön jäsenvaltioiden taloudellisille toimijoille aiheettomasti myöntämien tukien takaisinperimiseen liittyvien ongelmien vuoksi, on osoitus [3] aiheen mutkikkuudesta, ja tämä on usein seurausta jäsenvaltioissa toimivien monenlaisten viranomaisten erilaisista tavoitteista.

3. Komission mukaan Ranska on laiminlyönyt yhteisön lainsäädäntöön perustuvat velvoitteensa pitämällä voimassa riidanalaisen lainsäädännön, jonka nojalla maksupäätösten täytäntöönpanokelpoisuutta lykätään tietyissä olosuhteissa automaattisesti, jos maksupäätökset riitautetaan toimivaltaisessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

4. Laiminlyöntiä perustellaan Ranskan oikeudenkäyntimenettelyä verojen ja maksu-

1 – Alkuperäinen kieli: espanja.

2 – Valtiontuesta, jonka Ranska on myöntänyt Scott Paper SA:lle / Kimberly-Clarkille, 12 päivänä heinäkuuta 2000 tehty komission päätös (tiedoksiannettu numerolla K(2000) 2183) (EYVL L 12, 15.1.2002, s. 1); asianosaiset viittaavat kanteessa ja vastineessa kyseiseen yhteisön säädökseen asianumerolla (valtiontuki CR 38/1998, ex NN 52/1998); koska alkuperäisen ranskankielisen tekstin tiedoksiantamisen ja sen muille yhteisön virallisille kielille kääntämisen välillä on viive, päätös lienee kuitenkin syytä nimetä sen julkaisunumerolla, joten tuonnempana käytetään ilmausta "päätös 2002/14".

3 – Pelkästään tämän asian ratkaisemisen kanssa samana ajankohtana on vireillä kolme muuta asiaa: asia Lucchini (C-119/05); asia komissio v. Italia (C-207/05) ja yhdistetyt asiat komissio v. Espanja (C-485/03–C-490/03), tuomio 14.12.2006, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa.

jen alalla koskevalla sääntelyllä, joten ristiriidassa olevien yhteisön säännösten ja kansallisten säännösten tarkastelu rinnakkain auttaa ymmärtämään paremmin komission väitteitä.

A *Yhteisön lainsäädäntö*

5. Valtiontuesta määrätään kolmessa EY:n perustamissopimuksen artiklassa: EY 87, EY 88 ja EY 89 artiklassa.

6. EY 87 artiklassa vahvistetaan valtiontuen kiellon periaate, kun määrätyt edellytykset täyttyvät (1 kohta), mutta tietyin poikkeuksin valtiontuki soveltuu yhteismarkkinoille (2 ja 3 kohta). EY 88 artiklassa määrätään erityisesti komission tehtävästä tukien valvonnassa (1 kohta) ja sen sääntöjenvastaisina pitämien tukien torjunnassa; komissiolla on jopa oikeus vaatia valtioita poistamaan tuet tai muuttamaan niitä (2 kohta). Lopuksi neuvosto voi EY 89 artiklan nojalla antaa asetukset näiden määräysten soveltamisesta ja tukimuodoista, joihin menettelyä ei sovelleta.

7. Nimenomaan viimeksi mainitun määräyksen perusteella annettiin asetus (EY) N:o 659/1999 [4] EY 88 artiklassa mainitun menettelyn noudattamisen ja tehokkuuden varmistamiseksi, jolloin koonnettiin ja vahvistettiin komission useissa tiedonannoissa kehittämä yhtenäinen käytäntö. [5]

8. Asetuksen N:o 659/1999 johdanto-osan 13 perustelukappaleessa viitataan yhteisön oikeusjärjestyksen vastaisten tukien palauttamiseen, kun siinä todetaan, että yhteismarkkinoille soveltumattoman sääntöjenvastaisen tuen tapauksessa olisi saatettava kilpailutilanne ennalleen ja perittävä tuki, korot mukaan lukien, takaisin viipymättä kansallisen lainsäädännön menettelyjen mukaisesti, eikä näiden soveltaminen saa vaikeuttaa kilpailua estämällä komission päätöksen välitön täytäntöönpano; tämän tavoitteen saavuttamiseksi jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet.

9. Nämä suuntaviivat kiteytetään kyseisen asetuksen 14 artiklassa, joka kuuluu seuraavasti:

"Tuen takaisinperiminen

1. Sääntöjenvastaista tukea koskevissa kielteisissä päätöksissä komissio päättää, että

4 – Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan [josta on tullut EY 88 artikla] soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999 (EYVL L 83, s. 1).

5 – Asetuksen N:o 659/1999 johdanto-osan toinen perustelukappale.

asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta – –. Komissio ei saa vaatia tuen takaisinperimistä, jos tämä olisi yhteisön lainsäädännön jonkin yleisen periaatteen vastaista.

2. – –

3. Takaisinperiminen on toteutettava viipymättä ja asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön menettelyjen mukaisesti, jos ne mahdollistavat komission päätöksen välittömän ja tehokkaan täytäntöönpanon, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen [EY 242] artiklan nojalla antamien määräysten soveltamista. Tämän toteuttamiseksi, ja jos asia on jonkin kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä, asianomaisten jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki oikeudellisissa järjestelmissään käytettävissä olevat tarpeelliset toimenpiteet, mukaan lukien tilapäiset toimet, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisön lainsäädännön soveltamista."

B *Ranskan lainsäädäntö*

10. Hallintolainkäyttölain [6] L4 §:n mukaan Ranskassa muutoksenhaulla hallintolainkäyttöasioissa ei tavanomaisista yksityisoikeudellisista kanteista poiketen ole lykkäävää vaikutusta, jollei erityissäännöksistä muuta johdu, paitsi jos asianomainen tuomioistuin toisin määrää.

11. Tämä sääntö seuraa julkisen vallan toimia koskevasta laillisuusolettamasta (bénéfice du préalable) ja hallinto-oikeuden luonteesta, sillä sen soveltamiseen kuuluu joutuisan käsittelyn vaatimus. [7]

12. Code général des collectivités territoriales (alueellisia julkisyhteisöjä koskeva yleislaki) sisältää kuitenkin poikkeuksen, sillä sen L1617-5 §:n [8] 1 momentti VII luvussa, jonka otsikkona on "Alueellisten julkisyhteisöjen tilinpitäjiä koskevat säännökset", kuuluu seuraavasti:

"1. Alueellisen julkisyhteisön tai paikallisen julkisoikeudellisen laitoksen tekemille yksittäisille tai kollektiivisille maksupäätöksille, joita ei riitauteta, voidaan toimittaa pakkotäytäntö viran puolesta velallista vastaan.

6 – Laki tuli voimaan 1.1.2001, ja sen lainsäädännöllinen osuus pantiin täytäntöön 4.5.2000 annetulla määräyksellä nro 2000-387 (JORF nro 107, 7.5.2000), joka vahvistettiin 2.7.2003 annetun lain nro 2003-591 (JORF nro 152, 3.7.2003) 31-I §:n ensimmäisellä momentilla.

7 – Peiser, P., *Contentieux administratif*, Dalloz, 13. painos, Pariisi, 2004, s. 116.

8 – Säännös on lisätty 12.4.1996 annetun lain nro 96-314 (JORF nro 88, 13.4.1996) 70 §:llä.

Niiden täytäntöönpanokelpoisuus kuitenkin lykkääntyy, jos tuomioistuimessa nostetaan kanne, joka koskee alueellisen julkisyhteisön tai paikallisen julkisoikeudellisen laitoksen vahvistaman ja perimän saatavan aiheellisuutta. – –"

III Tosiseikat

A *Asian tausta lyhyesti päätöksen 2002/14 tekemiseen saakka*

13. Scott SA -yhtiö, joka oli toiminut Ranskassa vuodesta 1969, omisti saniteetti- ja kotitaloustarkoituksiin käytettävän paperin tuotantolaitoksen, joka toimi Sologne teollisuusalueella Saint-Cyr-en-Valin kunnassa Loiret'n departementissa ja jossa oli noin 170 työntekijää. [9]

14. Laitoksen perustaminen kyseiseen paikkaan vahvistettiin Orléansin kaupungin ja edellä mainitun departementin elokuussa 1987 allekirjoittamalla sopimuksella, jolla Sempel, paikallinen julkisyhteisön omistuksessa osittain oleva yhtiö, joka vastasi erilaisista departementin suunnittelu- ja kehittämishankkeista, sitoutui toteuttamaan Scott SA:n laitoksille varattujen maa-alueiden tutkimus- ja kaavoitustyöt. [10]

15. Sopimusta tehtäessä kyseinen kaupunki ja departementti sitoutuivat rahoittamaan alueen suunnittelu- ja kehittämiskustannuksia enintään noin 12 300 000 euron arvosta. Sempelin laatimasta tulo- ja menolaskelmasta ilmeni kuitenkin, että kokonaiskustannukset olivat noin 21,4 miljoonaa euroa. [11]

16. Scott SA osti 48 hehtaaria maata 9,9 eurolla/m^2 (yhteensä 4,7 miljoonalla eurolla) eli Sempelin kanssa sovitulla hinnalla.

17. Lisäksi sopimuksen 7 artiklassa määrättiin tavanomaista edullisemman vedenpuhdistusmaksun veloittamisesta Scott SA:lta siten, että maksu oli 25 prosenttia edullisimmasta voimassa olevasta hinnasta. Orléansin kaupunginvaltuusto kuitenkin muutti vedenpuhdistusmaksua tammikuusta 1989 alkaen ottamalla käyttöön kuutiometreinä laskettavaan kulutukseen perustuvan, yhtiölle entistäkin edullisemman alennuskertoimen, joka oli kuitenkin täysin perusteettomasti ristiriidassa hinnan uuden laskentatavan taustalla olevan perusajatuksen kanssa, jonka mukaan

9 – Päätöksen 2002/14 12 ja 13 perustelukappale.

10 – Päätöksen 2002/14 14, 16 ja 17 perustelukappale.

11 – Päätöksen 2002/14 18 ja 19 perustelukappale.

maksu pieneni 50 000 m^3:iin saakka ja nousi sitten 150 000 m^3:iin saakka, joten maksun tarkoitus oli selvästi rankaiseva, koska hinta oli alhaisin alkaen 150 000 m^3 ylittävästä kulutuksesta, joka vastasi Scott SA:n kulutusta. [12]

18. Kimberly-Clark Corporation osti Scott SA:n osakkeet tammikuussa 1996.

19. Joulukuussa 1996 Cour des comptesin (tilintarkastustuomioistuin) julkaistua julkisen kertomuksen "Alueellisten julkisyhteisöjen tukitoimenpiteistä yritysten hyväksi" komissio vastaanotti kantelun, joka koski edullisia ehtoja, joilla kyseinen 48 hehtaarin myynti oli toteutettu. [13]

20. Ranskan viranomaisten toimitettua lisätietoja komissio aloitti toukokuussa 1998 EY 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn kyseisten toimenpiteiden tutkimiseksi, koska oli edelleen aihetta epäillä ehtoja, joita Ranskan viranomaiset olivat soveltaneet Scott SA:han, ja kyseisten ehtojen yhteensopivuutta perustamissopimuksen kanssa. [14]

21. Kimberly-Clark oli ilmoittanut tehtaan sulkemisesta tammikuussa 1998, mutta tehtaan varallisuus, joka koostui maa-alueesta ja paperitehtaasta, siirtyi Procter & Gamblelle saman vuoden kesäkuussa. [15]

22. Komissio ei löytänyt asiassa objektiivista syytä siihen, että alueelliset julkisyhteisöt olivat odottaneet riittävää tuottoa investointihankkeelleen eli maatalousmaan muuntamiselle teollisuusalueeksi ja tehtaan rakentamiselle ennen tontin myyntiä Scott SA:lle siihen hintaan, jonka kyseinen yhtiö maksoi; se ei myöskään havainnut kaupallisia tai yleisiä veropoliittisia syitä näin alhaisen kertoimen soveltamiselle 150 000 m^3 ylittävään vedenkulutukseen, mistä hyötyi pääasiassa Scott SA. [16]

23. Näin ollen komissio teki päätöksen 2002/14, jonka mukaan Ranska oli myöntänyt Scott SA:lle sääntöjenvastaisesti EY 88 artiklan 3 kohdan määräyksiä rikkoen tukea eli kertaluonteisen hintaedun 48 hehtaarin teollisuustontista, joka myytiin nykyarvoisena 12 300 000 eurolla, ja vedenpuhdistusmaksuun liittyvän hintaedun

12 – Päätöksen 2002/14 25–27 perustelukappale.
13 – Päätöksen 2002/14 1 perustelukappale.
14 – Päätöksen 2002/14 4 perustelukappale.
15 – Päätöksen 2002/14 13 perustelukappale.
16 – Päätöksen 2002/14 239 perustelukappale.

150 000 m^3:n kulutuksen ylittävältä osalta, ja se totesi tämän tuen yhteismarkkinoille soveltumattomaksi. [17]

24. Päätöksessä velvoitettiin Ranskan tasavalta perimään takaisin Scott SA:lle sääntöjenvastaisesti maksetut tuet. [18] Lisäksi siinä edellytettiin, että tuki on maksettava takaisin viipymättä kansallisen oikeuden menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano, mukaan lukien korko alkaen siitä, kun yhtiö sai käyttöönsä tuen, tuen takaisinperintään asti. [19]

B *Päätöksen 2002/14 täytäntöönpanoa koskeva oikeudenkäyntiasia*

25. Scott SA ja asianomaiset paikallisviranomaiset nostivat 30.11.2000 ja 4.12.2000 kumoamiskanteet päätöksestä 2002/14 Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, joka on toistaiseksi ottanut kantaa vain vanhentumisväitteeseen, [20] joten päätöksen pätevyys on vielä ratkaisematta.

26. Kyseiset alueelliset julkisyhteisöt tekivät myönnettyjen tukien takaisinperimiseksi useita maksupäätöksiä, jotta tuensaajayritys palauttaisi määrät, jotka sen oli palautettava saamiensa etujen vuoksi, jotka perustuivat tehdaskiinteistöön ja vedenpuhdistusmaksun edulliseen hintaan.

27. Ranskan tasavallan ja komission välille syntyi kuitenkin kiista kiinteistön täsmällisestä hinnasta, vaikka kanteesta ja vastineesta ilmenee, että saatuaan päätöksen 2002/14 oikaistun version [21] kansalliset viranomaiset oikaisivat maksupäätöksiä komission laskeman summan mukaiseksi.

28. Siten kiistan ratkettua Conseil général du Loiret laski maksun uudelleen 4 691 370 euron suuruiseksi ja Orléansin kaupunki 7 621 937 euron suuruiseksi, jolloin summat kattoivat palautettavan, komission 12 300 000 euron suuruiseksi arvioiman määrän.

29. Orléansin kaupunki oli aluksi tehnyt kuusi vedenpuhdistusmaksua koskevaa päätöstä, mutta Procter & Gamble oli suoritta-

17 – Päätöksen 2002/14 1 artikla.

18 – Päätöksen 2002/14 2 artikla.

19 – Päätöksen 2002/14 3 artikla.

20 – Kantajien vaatimukset hylättiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-366/00, Scott SA v. komissio, 10.4.2003 antamassa tuomiossa (Kok. 2003, s. II-1763) ja asiassa T-369/00, Département du Loiret v. komissio, 10.4.2003 antamassa tuomiossa (Kok. 2003, s. II-1789); ensiksi mainitusta tuomiosta valitettiin yhteisöjen tuomioistuimeen, joka hylkäsi valituksen asiassa C-276/03 P, Scott v. komissio, 6.10.2005 antamallaan tuomiolla (Kok. 2005, s. I-8437).

21 – Oheistettu 2.3.2001 päivättyyn komission kirjeeseen.

nut vain yhden, 165 887 euron suuruisen maksun, ja viisi jäljellä olevaa maksua korvattiin kolmella uudemmalla maksulla, joiden summa kohosi yhteensä 881 015 euroon.

30. Komissio pyysi maaliskuussa 2002 Ranskan hallitukselta tietoja sääntöjenvastaisesti myönnettyjen tukien takaisinperimistä koskevien menettelyjen edistymisestä.

31. Kyseinen valtio ilmoitti, että Kimberly-Clark oli riitauttanut viisi vielä suorittamatta ollutta saatavaa, joista kaksi liittyi kiinteistöön ja kolme vedenpuhdistusmaksuun, tribunal administratif d'Orléansissa (ensimmäisen oikeusasteen hallinto-oikeus) 29.10.2001 ja 27.11.2001 kiinteistöön liittyvistä maksuista nostamillaan kanteilla ja 8.3.2002 kolmesta jäteveden puhdistusmaksusta nostamallaan kanteella.

32. Se ilmoitti myös, että tällä alalla nostetuilla kanteilla on Ranskan lainsäädännön mukaisesti lykkäävä vaikutus maksupäätösten täytäntöönpanokelpoisuuteen; komissio halusi tuolloin tietää näiden toimien riitauttamiseksi esitetyt perusteet sekä maan oikeusjärjestyksessä annetut mahdollisuudet olla soveltamatta lykkäävää vaikutusta ja jäädyttää asianomaisen yrityksen tilillä olevat määrät sisäisten menettelyjen ja oikeussuojakeinojen avulla. Se vaati lisäksi jäljennöstä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevista kanteista.

33. Ranskan hallitus ilmoitti komissiolle heinäkuussa 2003, ettei sillä ole oikeudellisia keinoja velvoittaa tuomioistuinta määräämään palautettavaksi sääntöjenvastaista tukea ennen kuin tribunal administratif on ratkaissut pääasian. Se ei toimittanut komissiolle minkäänlaista jäljennöstä pyydetyistä oikeudenkäyntiasiakirjoista, sillä asiakirjat eivät sen mukaan ole julkisia, vaan niitä koskee salassapitovelvollisuus.

34. Lopuksi, kun komission yksiköt ja Ranskan viranomaiset olivat pitäneet 21.1.2004 kokouksen, jossa tarkasteltiin pääkohdittain Ranskaa vastaan vireillä olevia valtiontukiasioita, komissio lähetti kirjeen, jossa se toisti vaatimuksensa. Kun komissio ei saanut vastausta 9.3.2004 ja 29.4.2004 lähettämiinsä muistutuksiin, se päätti viedä asian tuomioistuimen käsiteltäväksi.

IV Asian käsittelyn vaiheet yhteisöjen tuomioistuimessa

35. Yhteisöjen tuomioistuimeen 26.5.2005 saapuneessa kanteessa yhteisöjen tuomiois-

tuinta vaaditaan toteamaan, että Ranska ei ole noudattanut EY 249 artiklan neljännen kohdan ja tiettyjen alueellisten julkisyhteisöjen Scott Paper SA:lle / Kimberly-Clarkille myöntämästä tuesta tehdyn päätöksen 2002/14 2 ja 3 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole pannut päätöstä täytäntöön säädetyssä määräajassa. Lisäksi siinä vaaditaan, että vastaajana oleva valtio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

36. Ranskan hallitus vaatii 1.8.2005 päivätyssä vastineessaan, että kanne hylätään perusteettomana ja että komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

37. Menettelyn kirjallinen vaihe päätettiin kantajan ja vastaajan vastaukseen.

38. Suullista käsittelyä ei pidetty, sillä kumpikaan asianosaisista ei vaatinut sitä.

V Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen tarkastelu

A *Lähtökohta*

39. Ranskan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 2.7.2003 päivätyssä asiakirjassa, jonka aitoutta ei ole kiistetty, että tribunal administratif d'Orléansin tuomari oli lykännyt viittä suorittamatta olevaa maksua koskevan asian käsittelyä odotettaessa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisua päätöksen 2002/14 pätevyydestä.

40. Komissio perusteli jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä paitsi ranskalaisen tuomioistuimen menettelyllä myös kyseisessä tuomioistuimen päätöksessä tarkoitettujen alueellisten julkisyhteisöjen tuella.

41. Koska Ranskan tasavalta on vastineessaan kiistänyt kaikenlaisen tribunal administratif d'Orléansin oma-aloitteisuuden siellä käsiteltävän asian käsittelyn lykkäämisessä, komissio on vastauksessaan yhtäältä rajannut kanteensa edellä mainitun alueellisia julkisyhteisöjä koskevan yleislain L1617-5 §:ssä säädetyn täytäntöönpanokelpoisuuden lykkäämisen automaattiseen luonteeseen ja kaikenlaisten lykkäämisen estämiseksi tarkoitettujen turvaamistoimien puuttumiseen; toisaalta se on ulottanut Ranskan valtion jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevat väitteensä 2.7.2003 päivätyssä kirjeessä esitettyyn perättömään tietoon ja asiasta kirjeitse pyydettyjä lisätietoja seuranneeseen hiljaisuuteen, sillä näillä on sen mukaan loukattu EY 10 artiklassa tarkoitettua lojaalin yhteistyön periaatetta.

42. Oikeudenkäynnin kohde on siis rajattu kyseisiin väitteisiin, joten tässä ratkaisuehdo-

tuksessa tarkastellaan riidanalaisen ranskalaisen säännöksen yhteensoveltuvuutta yhteisön oikeuden ja erityisesti asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan 3 kohdan kanssa sekä EY 10 artiklan mahdollista rikkomista.

B *Maksupäätösten täytäntöönpanokelpoisuuden automaattinen lykkääminen yhteisön oikeuden kannalta*

43. Tämän ongelman taustalla on jäsenvaltioiden menettelyllisen autonomian ja yhteisön oikeuden tehokkuuden välinen jännite, johon on löydettävä asianmukainen tasapaino. Sen saavuttamiseksi on syytä mainita paitsi yhteisön oikeusjärjestyksen yleiset periaatteet erityisesti sen osalta, miten niitä sovelletaan unionin maissa, myös yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössään vahvistamat tehokkuuden ja vastaavuuden periaatteet.

1. Yleisiä huomioita: yhteisön oikeuden välitön oikeusvaikutus, ensisijaisuus ja soveltaminen

44. Seuraavaksi käsiteltäviä yhteisön oikeusjärjestyksen perusluonteisia periaatteita ei saa sivuuttaa, vaikka ne ovatkin kaikkien tiedossa, sillä niiden avulla voidaan löytää oikea ratkaisu käsiteltävänä olevaan asiaan.

45. Kaikki alkoi asiassa Van Gend & Loos annetusta tuomiosta,[22] jossa vahvistettiin yhteisön säädösten välitön oikeusvaikutus; tätä täsmennettiin asioissa Ratti[23] ja Becker[24] annetuissa tuomioissa siten, että kyseisten säädösten on oltava sisältönsä osalta ehdottomia ja riittävän täsmällisiä.

46. Päätöksissä – kuten tässä asiassa riidanalaisessa päätöksessä – tällaista ominaisuutta perustellaan tavallisesti[25] EY 249 artiklan neljännen kohdan sanamuodolla, jonka mukaan päätökset velvoittavat kaikilta osiltaan niitä, joille ne on osoitettu. Sitä paitsi jäsenvaltioiden harkintavallan puuttuminen direktiivien tulokseen nähden – ne nimittäin valitsevat ainoastaan muodon ja keinot sen saavuttamiseksi – ei estä tällaisten säädösten välitöntä oikeusvaikutusta.[26]

47. Edeltävässä kohdassa esitetty ajatus vie pohjan Ranskan tasavallan väitteeltä, jonka mukaan oikeudelliselta kannalta lykkäys ei koske päätöstä 2002/14 vaan alueellisten julkisyhteisöjen maksupäätöksiä, jolloin lykkäämisen kiistattomat vaikutukset päätökseen seuraavat väistämättä menettelyllisen autonomian periaatteesta.

22 – Asia 26/62, tuomio 5.2.1963 (Kok. 1963, s. 1, Kok. Ep. I, s. 161).

23 – Asia 148/78, Ratti, tuomio 5.4.1979 (Kok. 1979, s. 1629, Kok. Ep. IV, s. 473).

24 – Asia 8/81, Becker v. Finanzamt Münster-Innenstadt, tuomio 19.1.1982 (Kok. 1982, s. 53, Kok. Ep. VI, s. 295).

25 – Isaac, G., *Manual de derecho comunitario general*, Germán-Luis Ramos Ruanon valvoma 3. espanjankielinen painos, Ariel S.A., Barcelona, 1995, s. 196.

26 – Isaac, G., ibid., s. 192.

48. Vastaajana olevan hallituksen väite merkitsisi, että hyväksyttäisiin poikkeaminen asetuksessa N:o 659/1999 säädetystä työnjaosta, jonka perusteella komission tehtävänä on arvioida tuki ja vaatia sen palauttamista ja jäsenvaltioiden tehtävänä on valita menettelytapa sääntöjenvastaiseksi ja yhteismarkkinoille soveltumattomaksi todetun tuen takaisinperimiseksi. Tosiasiallisesti tällaisesta toimivaltajaosta olisi järjettömiä seurauksia, sillä jäsenvaltiot voisivat sen mukaan poistaa oikeusvaikutuksen yhteisön toimilta pelkästään antamalla helposti riitautettavia täytäntöönpanosäännöksiä ei-toivottujen tulosten välttämiseksi tai lievittämiseksi, jolloin ne jarruttaisivat näiden toimien vaikutusta.

49. Lisäksi on korostettava ensisijaisuuden periaatetta, joka tunnustettiin ensimmäisen kerran asiassa Costa annetussa tuomiossa; [27] siinä – erään merkittävän ranskalaisen oikeusoppineen sanoin – vahvistettiin kyseinen peruskäsite yhteisön oikeuden osalta kokonaisuudessaan ulottamalla se kaiken kansallisen oikeuden yläpuolelle, [28] jolloin se lainvalintatilanteessa menee hallituksen ja hallinnon, lainsäädäntävallan tai oikeudenkäyttövallan edelle. [29]

50. Näiden toimenpiteiden osuvuus näkyy asiassa Simmenthal annetussa tuomiossa, jonka mukaan kansallinen tuomioistuin on velvollinen varmistamaan yhteisön oikeussääntöjen täyden oikeusvaikutuksen [30] niin, että se tarvittaessa jättää omasta aloitteestaan soveltamatta kaikkia yhteisön oikeuden kanssa ristiriidassa olevia kansallisia sääntöjä, vaikka ne olisi annettu myöhemmin kuin kyseiset yhteisön oikeussäännöt, eikä sen tarvitse pyytää tai odottaa näiden kansallisten oikeussääntöjen poistamista lainsäädäntöteitse tai jollakin muulla perustuslain mukaisella tavalla. [31]

51. Nämä väitteet ovat niin vakuuttavia, että niiden avulla on mahdollista ymmärtää oikein kansallisen menettelyllisen autonomian periaate: kyse ei ole siitä, että jäsenvaltioille palautettaisiin edes osittain toimivalta antaa säädöksiä tai mukauttaa niiden soveltaminen omiin etuihinsa, vaan kyse on yhteisön oikeuden oikeusvaikutuksen tukemisesta ja sen täyden toteuttamisen helpottamisesta [32] yhdenmukaisesti, suoraan ja välittömästi. [33]

52. Tästä näkökulmasta jäsenvaltioiden vapaus niiden omissa oikeusjärjestyksissä yhteisön säännöstön täytäntöönpanotekniikoiden osalta on siis yhteistyömekanismi, jolla on sama päämäärä kuin unionin lain-

27 – Asia 6/64, Flaminio Costa v. ENEL, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 15.7.1964 (Kok. 1964, s. 1141, Kok. Ep. I, s. 211).

28 – Simon, D., *Le système juridique communautaire*, Presses universitaires de France, 3. painos, Pariisi, 2001, s. 410.

29 – Simon, D., ibid., s. 411.

30 – Selvitän 16.3.2006 esittämässäni ratkaisuehdotuksessa vielä vireillä olevissa yhdistetyissä asioissa C-392/04 ja C-422/04, i-21 Germany ja Isis Multimedia (ratkaisuehdotuksen 90 kohta ja sitä seuraavat kohdat), että tämän oikeuskäytännön kehityksessä direktiivien osalta on kiertoteitä, joille on päädytty siksi, ettei direktiiveille ole annettu välitöntä horisontaalista oikeusvaikutusta (91 kohta). Tätä tulkintaa ei selvästikään voida ulottaa koskemaan asetuksia eikä päätöksiä, joilla on itsestään tällainen ominaisuus.

31 – Asia 106/77, Simmenthal, tuomio 9.3.1978 (Kok. 1978, s. 629, Kok. Ep. IV, s. 73, 24 kohta).

32 – Asia 48/71, komissio v. Italia, tuomio 13.7.1972 (Kok. 1972, s. 529, Kok. Ep. II, s. 19, 7 kohta).

33 – Asia 13/68, Salgoil, tuomio 19.12.1968 (Kok. 1968, s. 661, Kok. Ep. I, s. 365), erityisesti s. 675.

säätäjällä eli sen oikeussääntöjen täyden vaikutuksen edistäminen, eikä este, joka voi pysäyttää tällaisen pyrkimyksen. Vaikka yhteisöjen tuomioistuin turvautuukin yhteisön sääntelyn puuttuessa kunkin jäsenvaltion menettelyihin,[34] jäsenvaltioiden on pidättäydyttävä vaarantamasta perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamista.[35]

53. Tribunal administratif d'Orléansia olisi tällaisin perustein syytä moittia siitä, ettei se ole jättänyt soveltamatta alueellisia julkisyhteisöjä koskevan yleislain L1617-5 §:ää nopeuttaakseen asianomaisten alueellisten yhteisöjen määräämien maksujen perintää; vastaavasti niin sanotussa Factortame III -tapauksessa High Court of Justicea vaadittiin luopumaan Englannin oikeuden vaatimuksesta esittää näyttöä viranomaisten virkavallan väärinkäytöstä (misfeasance in public office), jotta julkisen vallan vastuu syntyisi, mikä ei edellytyksenä voinut täyttyä lainsäätäjän osalta.[36]

54. Tällainen arvio olisi kuitenkin hätäinen, sillä yhteisöjen tuomioistuimen omassa oikeuskäytännössä on sittemmin lievennetty kyseistä tulkintaa ja täsmennetty menettelyllisen autonomian periaatteen rajoja, kuten tämän ratkaisuehdotuksen 52 kohdassa on kuvattu. On siis syytä tutkia tehokkuuden ja vastaavuuden käsitteiden mukanaan tuomaa kehitystä.

2. Tehokkuusperiaate

55. Komission mukaan se, että päätöksen 2002/14 tekemisen ja kanteen välillä on kulunut viisi vuotta, on osoitus siitä, ettei Ranska Procter & Gamblen palauttamaa 165 887,40 euron määrää lukuun ottamatta ole perinyt takaisin Scott SA:lle sääntöjenvastaisesti myönnettyä tukea, jolloin se on rikkonut asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan 3 kohtaa.

56. Se syyttää tilanteesta kansallisen asian käsittelyn lykkäämisen automaattista luonnetta,[37] joka tällaisen keskeytymisen kompensoimista muilla keinoilla koskevien vaihtoehtojen puuttuessa on ristiriidassa mainitussa säännöksessä vahvistetun tehokkuusperiaatteen kanssa.

34 – Asia 39/70, Norddeutsches Vieh- und Fleischkontor, tuomio 11.2.1971 (Kok. 1971, s. 49); myös asia 33/76, REWE v. Landwirtschaftskammer Saarland, tuomio 16.12.1976 (Kok. 1976, s. 1989, Kok. Ep. III, s. 271) ja asia 45/76, Comet v. Produktschap voor Siergewassen, tuomio 16.12.1976 (Kok. 1976, s. 2043).

35 – Constantinesco, V., "L'article 5 C.E.E., de la bonne foi à la loyauté communautaire", *Du droit internation au droit de l'intégration, Liber Amicorum Pierre Pescatore*, Nomos Verlag, Baden-Baden, 1987, s. 97.

36 – Yhdistetyt asiat C-46/93 ja C-48/93, Brasserie du Pêcheur ja Factortame, tuomio 5.3.1996 (Kok. 1996, s. I-1029, erityisesti 73 kohta).

37 – Komissio kiinnittää huomiota tämän oikeudellisen keinon poikkeukselliseen luonteeseen Ranskan oikeudessa ja asettaa sen vastakohdaksi kyseisen maan hallinto-oikeuden yleisen periaatteen, joka vahvistetaan Code de justice administrativen (hallintolainkäyttölaki) L4 §:ssä, mainitsemalla teoksen Chapus, R., *Droit du Contentieux administratif*, 11. painos, Domat, Pariisi, 2004, 457 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

57. Tältä osin se muistuttaa myös, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä asetetaan valtioiden oikeusjärjestyksille tiukkoja edellytyksiä, jottei yhteisön toimien tehokas vaikutus jäisi toteutumatta. Se katsoo erityisesti, ettei Scott SA:lle myönnetyn tuen tapauksessa ole osoitettu lykkäyksen olevan kiireellinen, jottei asianosainen kärsi vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa. [38]

58. Sen osalta, ettei tukea ole peritty nopeasti takaisin, Ranska ei vetoa täydelliseen mahdottomuuteen, vaan se väittää toteuttaneensa kaikki asiaankuuluvat toimenpiteet saadakseen takaisin Scott SA:lle myönnetyn tuen. Lisäksi se toteaa, että tuki on palautettava, sillä lykkäys on väliaikainen kansallisen tuomioistuimen tuomion julistamiseen saakka.

59. Menettelynsä oikeuttaakseen se katsoo, että tehokkuusperiaate perustuu vanhaan tulkintaan, sillä asetuksen N:o 659/1999 lopullisen version 14 artiklan 3 kohdan lopusta puuttuu aiemmassa luonnoksessa [39] ollut virke, jonka mukaan "kansallisen lainsäädännön mukaisilla muutoksenhakukeinoilla ei saa olla lykkäävää vaikutusta"; kyseinen poisjättö osoittaa sen mielestä, että unionin lainsäätäjä aikoi sallia tämän mahdollisuuden.

60. Ranskan hallituksen kantaa ei mielestäni voida puolustaa seuraavista syistä:

61. Tehokkuusperiaate on syntynyt edellä mainituissa asioissa Rewe ja Comet annetuissa tuomioissa, [40] joskin se esiintyi ensimmäisen kerran asiassa San Giorgio annetussa tuomiossa, [41] kun siinä todettiin, että "jäsenvaltio ei saa asettaa yhteisön oikeuden vastaisesti kannettujen kansallisten verojen ja maksujen palauttamisen ehdoksi – – todistelusään[töjä, jotka] tekevät kyseisen oikeuden käyttämisen käytännössä mahdottomaksi". [42]

62. Kyseistä periaatetta on sittemmin kehitetty sellaisia yhteisön säännöksiä koskeneissa asioissa, joilla annetaan yksityisille oikeuksia, joten periaatteen on korostettu käsitteenä olevan läheisesti yhteydessä jäsenvaltioille asetettuun velvoitteeseen taata

38 – Yhdistetyt asiat C-143/88 ja C-92/89, Zuckerfabrik Süderdithmarschen ja Zuckerfabrik Soest, tuomio 21.2.1991 (Kok. 1991, s. I-415, Kok. Ep. XI, s. I-29, 23 kohta ja sitä seuraavat kohdat) ja asia C-465/93, Atlanta Fruchtgesellschaft ym., tuomio 9.11.1995 (Kok. 1995, s. I-3761). On hyvä palauttaa mieliin muut vaatimukset ensiksi mainitun tuomion mukaisesti: on syytä vakavasti epäillä yhteisön toimen pätevyyttä; turvaamistoimista päättävä tuomioistuin on lähettänyt tätä seikkaa koskevan ennakkoratkaisukysymyksen, jollei näin ole jo tehty muuta kautta; otetaan huomioon, että on yhteisön edun mukaista, ettei sen oikeussääntöjä jätetä soveltamatta.

39 – Ehdotus neuvoston asetukseksi (EY) Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (KOM/98/0073 lopullinen – CNS 98/0060) (EYVL C 116, 16.4.1998, s. 13).

40 – Mainittu alaviitteessä 34.

41 – Asia 199/82, San Giorgio, tuomio 9.11.1983 (Kok. 1983, s. 3595, Kok. Ep. VII, s. 373).

42 – Ks. em. asia San Giorgio, tuomion 18 kohta.

oikeussuojan saatavuus kaikille yhteisön jäsenvaltioiden kansalaisille, joiden oikeuksia on loukattu,[43] ja se on johdonmukaiseen ajatteluun liittyvistä syistä yhdistetty oikeuteen saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa ("droit au juge").[44]

63. Voitaisiinkin keskustella siitä, miksi komissio turvautuu näin perusluonteiseen perusteeseen vaatiessaan päätöstensä noudattamista, jolloin herää kysymys, onko sen asema rinnastettava "yhteisön jäsenvaltion kansalaisen asemaan". Tällaiseen väittelyyn ei kuitenkaan ole tarvetta, sillä asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan 3 kohdassa todetaan selvästi, että "takaisinperiminen on toteutettava viipymättä ja asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön menettelyjen mukaisesti, jos ne mahdollistavat komission päätöksen välittömän ja tehokkaan täytäntöönpanon".

64. Tehokkuusperiaatteen tähän säännökseen jättämä jälki on niin ilmeinen, ettei komission tarvitse osoittaa, että se rinnastetaan asemaltaan yhteisön jäsenvaltion kansalaiseen, joka pyrkii palauttamaan loukatun oikeustilan. Kyse ei ole yleisestä periaatteesta, sillä se vahvistetaan oikeudellisena velvoitteena säädöksessä, joka on yhteisön toimielimen tahdon ilmaus.

65. Ranskan viranomaisten puolustukseksi esittämää perustelua, jonka mukaan ne ovat käyttäneet kaikki käytettävissään olevat keinot, on syytä täsmentää.

66. Pitää paikkansa, että kyseiset alueelliset julkisyhteisöt tekivät maksupäätökset ja ryhtyivät perimään maksuja Scott SA:lta varsin pikaisesti. Julkishallinnon näkökulmasta maksujen riitauttaminen tuomioistuimessa toimi perinnän esteenä, koska se lykkäsi automaattisesti päätösten täytäntöönpanokelpoisuutta.

67. Tämän oikeudellis-lainsäädännöllisen esteen vuoksi asiassa Simmenthal annetussa tuomiossa[45] vahvistettu oikeuskäytäntö olisi pitänyt ainakin saada ranskalaistuomioistuin harkitsemaan alueellisia julkisyhteisöjä koskevan yleislain L1617-5 §:n soveltamatta jättämistä päätöksen 2002/14 täyden vaikutuksen toteuttamiseksi, sillä täytäntöönpanon mekaaninen lykkääminen ei asioissa Kraaijeveld ynnä muut[46] ja Eco Swiss[47]

43 – Tällainen velvoite seuraa yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 222/84, Johnston, 15.5.1986 antamasta tuomiosta (Kok. 1986, s. 1651, Kok. Ep. VIII, s. 621).

44 – Girerd, P., "Les principes d'équivalence et d'effectivité: encadrement ou désencadrement de l'autonomie procédurale des États membres?", *Revue trimestrielle de droit européen*, 38 (1), tammikuu/maaliskuu 2002, s. 86.

45 – Mainittu alaviitteessä 31.

46 – Asia C-72/95, tuomio 24.10.1996 (Kok. 1996, s. I-5403).

47 – Asia C-126/97, tuomio 1.6.1999 (Kok. 1999, s. I-3055).

annettujen tuomioiden nojalla estänyt sitä arvioimasta viran puolesta yhteisön oikeuden ensisijaisuutta,[48] kuten aiemmin on selvitetty.[49]

68. Ranskalaiset tuomioistuimet eivät kuitenkaan voi vastustaa lakiin perustuvaa lykkäävää vaikutusta omassa oikeusjärjestyksessään, ja käsittelenkin tuonnempana tästä seikasta johtuvia seurauksia.

69. Tehokkuusperiaatteen lujittamisen vuoksi yhteisöjen tuomioistuin sitä paitsi nostaa riman hyvin korkealle sen osoittamiseksi, että jäsenvaltio on täyttänyt velvoitteensa, vaikka se ei olisi onnistunut perimään takaisin sääntöjenvastaiseksi ja yhteismarkkinoille soveltumattomaksi todettua taloudellista tukea.

70. Siten vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ainoa mahdollinen peruste, johon jäsenvaltiot voivat puolustautuakseen vedota EY 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti nostettua jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa kannetta vastaan, on mahdottomuus panna päätös asianmukaisesti täytäntöön.[50]

71. Ranskan viranomaiset kieltäytyvät kuitenkin nimenomaisesti vetoamasta tähän oikeuttamisperusteeseen, joten sitä ei ole syytä tutkia, sillä yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä ei ole viran puolesta ottaa esille tällaisia seikkoja.

72. Väittäessään, että se teki kaiken mahdollisen, Ranskan hallitus pyrkii tuomaan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön toisen oikeuttamisperusteen; koska se ei kuitenkaan täsmennä tämän perusteen taustaa, vaikuttaa siltä kuin se piiloutuisi kansallisen oikeusjärjestyksen erityispiirteiden – nimittäin edellä mainitun maksupäätösten täytäntöönpanokelpoisuuden lykkäämisen – taakse.

73. Vakiintuneen oikeuskäytännön, jossa torjutaan tällaiset verukkeet,[51] mukaisesti yhteisöjen tuomioistuin onkin hylännyt ajatuksen siitä, että taannehtivan maksun muodossa tapahtuva tuen takaisinperiminen olisi ristiriidassa jäsenvaltion valtiosääntöoikeuden kanssa.[52] Jos lykkäystoimenpiteen väli-

48 – Julkisasiamies Darmon oli tosin paljon suorempi – ja vakuuttavampi – ratkaisuehdotuksensa 19 kohdassa yhdistetyissä asioissa C-87/90, C-88/90 ja C-89/90, Verholen ym., tuomio 11.7.1991 (Kok. 1991, s. I-3757), jossa hän ehdotti yhteisön oikeuden ensisijaisuutta koskevaan periaatteeseen tukeutuen, että kansallisella tuomioistuimella olisi pelkän mahdollisuuden sijasta velvollisuus ottaa viran puolesta esille yhteisön oikeussäännön olemassaolo.

49 – Yhdistetyissä asioissa C-430/93 ja C-431/93, Van Schijndel ja Van Veen, 14.12.1995 annetussa tuomiossa (Kok. 1995, s. I-4705) sallittiin kansallisen tuomioistuimen "passiivisuus" tutkittaessa viran puolesta yhteisön oikeutta yksityisoikeudellisissa asioissa, joissa sovelletaan vapaasti sopimisen periaatetta, jolloin tehokkaan vaikutuksen ulottuvuus muuttuu; tällä ei kuitenkaan ole merkitystä tässä kanteessa. Myöskään asiassa C-234/04, Kapferer v. Schlank, 16.3.2006 annettua tuoretta tuomiota (Kok. 2006, s. I-2585) ei voida verrata tähän asiaan, sillä se koski sellaista ratkaisua käsitellyttä kansallista tuomioistuinta, joka oli yhteisön oikeuden vastainen, vaikka se olikin tullut lainvoimaiseksi.

50 – Asia C-349/93, komissio v. Italia, tuomio 23.2.1995 (Kok. 1995, s. I-343, 12 kohta); asia C-348/93, komissio v. Italia, tuomio 4.4.1995 (Kok. 1995, s. I-673, 16 kohta) ja asia C-261/99, komissio v. Ranska, tuomio 22.3.2001 (Kok. 2001, s. I-2537, 23 kohta).

51 – Asia C-225/86, komissio v. Italia, tuomio 27.4.1988 (Kok. 1988, s. I-2271, 10 kohta).

52 – Asia C-183/91, komissio v. Kreikka, tuomio 10.6.1993 (Kok. 1993, s. I-3131, 17 kohta).

aikaisuus riittäisi Ranskan mielestä osoittamaan, että tuki voidaan vielä periä takaisin, pelkästään viivytyksen kesto – yli viisi vuotta – veisi pohjan tältä väitteeltä.

74. Niin ikään yhteisön oikeuden tehokkaan vaikutuksen vahvistamiseksi jäsenvaltion on oikeuskäytännön mukaan komission valtiontukipäätöstä täytäntöön pannessaan annettava kyseisen toimielimen tutkia jäsenvaltion havaitsemat ennakoimattomat ja odottamattomat vaikeudet ja ehdotettava asianmukaisia muutoksia. Tällaisessa tilanteessa komission ja jäsenvaltion on EY 10 artiklaan perustuvan vastavuoroisesti velvoittavan lojaalin yhteistyön velvoitteen nojalla toimittava yhdessä vilpittömässä mielessä vaikeuksien voittamiseksi perustamissopimuksen määräyksiä ja erityisesti sen valtiontukiin liittyviä määräyksiä noudattaen. [53]

75. Asiakirja-aineistosta ilmenee, ettei Ranskan valtion menettelyssä ole missään vaiheessa noudatettu kyseisiä perusteita, sillä se ei ole millään tavoin muuttanut riidanalaista säännöstä.

76. On myös hylättävä väite, jonka mukaan viimeisen virkkeen poistaminen asetuksen N:o 659/1999 luonnoksesta osoittaa, että kansallisen lainsäädännön mukaisilla muutoksenhakukeinoilla on lykkäävä vaikutus.

77. Alueiden komitean lausunnosta peräisin oleva lainaus, jonka Ranskan hallitus on sisällyttänyt vastineeseensa, [54] vahvistaa ainoastaan, että yhteisön lainsäätäjä on toiminut varovaisesti ja jättänyt puuttumatta takaisinperimismenettelyjä koskeviin jäsenvaltioiden toimivaltuuksiin. Kyseinen hallitus päättelee kuitenkin kyseisestä toiminnasta virheellisesti, että lykkäävä vaikutus on lainmukainen kaikissa tilanteissa, sillä se ei saa heikentää yhteisön oikeusperiaatteita, joita on kiistatta sovellettava.

78. Vallitseva asiaintila on säilytetty poistamalla ehdotetun asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan 3 kohdan lopullisesta versiosta viimeinen virke, sillä unionin oikeutta ei ole uudistettu. Siksi sovelletaan edelleen yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Zuckerfabrik antamassa tuomiossa vahvistamia suuntaviivoja, joiden mukaisesti tuomioistuimet määräävät yhteisön säädösten täytäntöönpanemiseksi tarkoitettujen kansallisten hallintotoimien

53 – Asia 94/87, komissio v. Saksa, tuomio 2.2.1989 (Kok. 1989, s. 175, 9 kohta) ja asia C-404/97, komissio v. Portugali, tuomio 27.6.2000 (Kok. 2000, s. I-4897, 40 kohta).

54 – Alueiden komitean lausunto aiheista: "Ehdotus neuvoston asetukseksi (EY) Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä", ja "Alueellinen ja kunnallinen liikkumavara talouspolitiikassa ja EU:n valtiontukien valvonnassa" (CdR 284/98 fin) (EYVL C 93, 6.4.1999, s. 64).

lykkäämisestä. On syytä korostaa, että niiden on kyseisen tuomion mukaan noudatettava samoja edellytyksiä, joilla yhteisöjen tuomioistuin päättää välitoimista. [55]

79. Kansallisen tuomioistuimen on tällä tavoin menetelläkseen varmistettava, täyttyvätkö ne edellytykset, joilla se voi päättää lykkäyksestä. Ranskan lainsäätäjä olettaa kuitenkin riidanalaisen säännöksen automaattisen luonteen pysyttäessään, että nämä edellytykset täyttyvät kaikissa asioissa, joihin lykkäystä sovelletaan ja joissa yhteisön oikeuden tehokas vaikutus voi vaarantua, mikä on avoimesti ristiriidassa turvaamistoimille perustamissopimuksessa annetun poikkeuksellisen luonteen kanssa.

80. Lisäksi Ranskan lainsäätäjä estää kansallisia tuomioistuimia tutkimasta, jäisikö yhteisön toimen tehokas vaikutus toteutumatta, jollei sitä heti sovellettaisi, vaikka niillä on tähän velvollisuus edellä mainitun tuomion perusteella; [56] niiden on vaikea tutkia viran puolesta yhteisön oikeutta etenkin silloin, kun on selvää, ettei Ranskan oikeusjärjestyksessä säädetä minkäänlaisista keinoista kompensoida alueellisia julkisyhteisöjä koskevan yleislain L1617-5 §:n seurauksia. [57]

81. Tämän vuoksi kyseisen säännöksen soveltaminen ja erityisesti sen vaikutus päätöksen 2002/14 täytäntöönpanemiseksi määrättyihin maksuihin eivät ole sopusoinnussa tehokkuusperiaatteen kanssa, sillä niillä annetaan mekaanisesti suhteeton väliaikainen oikeussuoja ja estetään kansallisen tuomioistuimen toimivallan käyttö yhdistetyissä asioissa Zuckerfabrik annetun tuomion sallimissa rajoissa.

82. Siten ei voida hyväksyä vastaajana olevan hallituksen väitettä, jonka mukaan se on toteuttanut kaikki mahdolliset toimenpiteet noudattaakseen päätöstä 2002/14, ja kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut velvoitteitaan, kun se on pannut kyseisen yhteisön säädöksen täytäntöön menettelyssä, jolla rajoitetaan unionin oikeuden tehokasta vaikutusta, minkä seurauksena Scott SA:lle sääntöjenvastaisesti myönnettyä tukea ei ole peritty takaisin.

55 – Ks. em. yhdistetyt asiat Zuckerfabrik, tuomion 27 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

56 – Ks. em. yhdistetyt asiat Zuckerfabrik, tuomion 31 kohta.

57 – Ranskan lainsäädäntö muistuttaa tulokseltaan Belgian lainsäädäntöä, joka johti asiassa C-312/93, Peterbroeck, 14.12.1995 annettuun tuomioon (Kok. 1995, s. I-4599); yhteisöjen tuomioistuin totesi siinä, että yhteisön oikeuden kanssa ristiriidassa on sellaisen kansallisen menettelysäännön soveltaminen, jossa kansallista tuomioistuinta kielletään tutkimasta viran puolesta, onko kansallinen säännös yhteensoveltuva sellaisen yhteisön oikeuden säännöksen kanssa, johon oikeussubjekti ei ole vedonnut tietyssä määräajassa; koska sitä sovelletaan lain nojalla, L1617-5 § estää ranskalaista tuomioistuinta käsittelemästä maksujen lykkäystä, joten se ei myöskään voi vedota viran puolesta yhteisön oikeuteen.

3. Vastaavuusperiaate

83. Komission mukaan vastaavuusperiaatetta on loukattu, sillä Ranskan oikeudessa toimien riitauttaminen aiheuttaa maksuvelvollisuuden lykkäämisen vain silloin, kun toimivaltainen tuomioistuin hyväksyy tämän, [58] ja kaikenlaisiin kielteisiin lopullisiin päätöksiin perustuviin maksuihin sovelletaan kansallista sääntelyä, jolla voidaan parhaiten taata asetuksessa N:o 659/1999 tarkoitettu välitön ja tehokas täytäntöönpano.

84. Ranskan hallitus vastaa puolestaan, ettei asianomaisten alueellisten julkisyhteisöjen valitsemassa menettelyssä erotella, onko maksujen alkuperä Euroopan yhteisössä vai kansallisella tasolla, joten sillä on neutraali luonne, joka ei ole ristiriidassa vastaavuusperiaatteen kanssa.

85. Tämän perusluonteisen periaatteen mukaan, jonka alkuperäinen ankaruus on vähitellen heikentynyt, [59] yhteisön sääntelyn puuttuessa jäsenvaltioiden oikeusjärjestykseen turvauduttaessa lähtökohtana on, että annetaan "menettelysäännöt niitä oikeussuojakeinoja varten, joilla pyritään turvaamaan yhteisön oikeuden välittömään oikeusvaikutukseen perustuvat yksityisten oikeudet". [60]

86. Yhteisöjen tuomioistuin on vielä todennut, että kyseisten valtioiden tuomioistuinten tehtävänä on tarkastaa, ovatko ne menettelysäännöt vastaavuusperiaatteen mukaisia, joilla pyritään turvaamaan yhteisön oikeuteen perustuvat yksityisten oikeussubjektien oikeudet. [61] Tätä varten kansallisen tuomioistuimen on määritettävä perusteet, joilla kansallisessa oikeudessa yksilöidään vastaava vaatimus, ja tarkastettava, onko niiden käyttö edullisempaa kuin niiden, jotka koskevat yhteisön oikeuden rikkomiseen perustuvia vaatimuksia. [62]

87. Koska ainoastaan kansalliset tuomioistuimet tuntevat tällaisessa vertailussa tarvittavat menettelysäännöt, [63] ei ole yllättävää, että vastaavuusperiaatteen noudattaminen lankeaa suurelta osin niille. Tässä asiassa tribunal administratif d'Orléansille ei kuitenkaan alueellisia julkisyhteisöjä koskevan yleislain L1617-5 §:n automaattisuuden vuoksi juuri jää tilaisuutta hoitaa sille kuuluvia tehtäviä, kuten on jo todettu.

58 – Se mainitsee teoksen Memento Fiscal 2004, Francis Lefebvre, Ed. Francis Lefebvre, 8. painos, 2003, s. 1033, 7010 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

59 – Sevón, L., "El juez nacional como juez comunitario: el principio de autonomía procesal y sus límites", *Coloquio sobre la cooperación entre el Tribunal de Justicia y los órganos jurisdiccionales nacionales*, Euroopan yhteisöt, Luxembourg, 2003, s. 62.

60 – Ks. em. asia Rewe, tuomion 5 kohdan kolmas kappale.

61 – Asia C-326/96, Levez, tuomio 1.12.1998 (Kok. 1998, s. I-7835, 39 kohta); myös asia C-261/95, Palmisani, tuomio 10.7.1997 (Kok. 1997, s. I-4025, 33 kohta).

62 – Girerd, P., ibid., s. 79; myös Kapteyn, P. J. G., ja VerLoren van Themaat, P., *An Introduction to the Law of the European Communities: from Maastricht to Amsterdam*, Kluwer, 3. painos, Lontoo, 1998, s. 561.

63 – Ks. em. asia Levez, tuomion 43 kohta.

88. Yhtäältä ei siis ole yhteisöjen tuomioistuimen asia arvioida Ranskan oikeussääntöjä; toisaalta niin ikään veroihin ja maksuihin liittyvässä asiassa Edis annetussa tuomiossa todetaan, että vastaavuusperiaatteen noudattaminen edellyttää, että riidanalaista menettelysääntöä sovelletaan samalla tavalla sekä yhteisön oikeuteen perustuviin vaatimuksiin että kansalliseen oikeuteen perustuviin vaatimuksiin, kun kysymys on saman tyyppisistä veroista tai maksuista; tätä periaatetta ei sen sijaan voida tulkita niin, että jäsenvaltion olisi sovellettava kaikkein edullisinta sääntelyä kaikkiin yhteisön oikeuden vastaisesti kannettuja veroja ja maksuja koskeviin palautusvaatimuksiin. [64]

89. Koska on kiistatonta, että riidanalaisiin maksuihin on sovellettu samanlaista menettelyä kuin Ranskan säännösten mukaisesti syntyneisiin maksuihin, syrjintää ei voida havaita tapahtuneen päätöstä 2002/14 täytäntöönpantaessa. Tilanne olisi toinen, jos komissio olisi käyttänyt jotakin muuta keinoa täyttääkseen Scott SA:lle myönnetyn sääntöjenvastaisen tuen palauttamista koskevan pyyntönsä, mutta tuo ongelma siirtää kysymyksen edellä jo tarkastellun tehokkaan vaikutuksen piiriin.

90. Ehdotan edellä esittämieni huomioiden mukaisesti, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa, ettei Ranskan tasavalta ole noudattanut velvoitteitaan, sillä vaikka tuen takaisinperimiseksi valittu menetelmä ei ole ollut ristiriidassa vastaavuusperiaatteen kanssa, kansallisten maksupäätösten täytäntöönpanokelpoisuuden automaattinen lykkääminen estää perimästä maksuja viipymättä, kuten asetuksessa N:o 659/1999 edellytetään, jolloin se vaarantaa yhteisön oikeuden tehokkaan vaikutuksen.

C *Väite, jonka mukaan Ranskan valtio on laiminlyönyt lojaalin yhteistyön velvoitteen* [65]

91. Kun otetaan huomioon tehokkuusperiaatteen osalta todettu jäsenyysvelvoitteen noudattamatta jättäminen, Ranskan tasavallan menettelyn seurauksia kannetta edeltävässä vaiheessa ei oikeastaan tarvitsisi käsitellä, joten ratkaisuehdotukseni tässä kohdassa esitetyt huomiot ovat luonteeltaan ylimalkaisia ja ne esitetään toissijaisesti.

92. Komissio moittii Ranskaa siitä, että Ranska on antanut sille virheellisiä tietoja päätöksen 2002/14 täytäntöönpanon edistymisestä; se viittaa erityisesti Ranskan 2.7.2003 päivätyssä kirjeessään antamaan

64 – Asia C-231/96, Edis, tuomio 15.9.1998 (Kok. 1998, s. I-4951, 36 kohta).

65 – Väitteen tutkittavaksi ottamisesta ei ole epäilystä, sillä vaikka se sisältyi kantajan vastaukseen, minkä vuoksi tätä voitaisiin epäillä, se perustuu tosiseikkaan, jonka kantaja sai tietää sen jälkeen, kun asian käsittely oli aloitettu yhteisöjen tuomioistuimessa.

tietoon, jonka mukaan "tuomioistuin on lykännyt asian käsittelyä, kunnes [ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin] ratkaisee komission päätöksen pätevyyden".

93. Ranska ei ole ottanut tähän kantaa.

94. Vaikka EY 10 artiklassa määrätty lojaalin yhteistyön velvoite oikein ymmärrettynä velvoittaa jäsenvaltioita toimimaan yhdessä vilpittömässä mielessä yhteisön toimielinten kanssa, mikä tahansa virhe – miten kömpelö se sitten onkin – tuskin kelpaa suoraan perusteeksi sen toteamiseen, ettei jäsenyysvelvoitetta ole noudatettu.

95. Epäilemättä Ranskan kirjeessä oleva virhe hankaloitti komission kanteen nostamista, sillä komissio oli jäsentänyt kanteensa kansallisen tuomioistuimen menettelyn ympärille. Vähättelemättä lainkaan tätä erittäin valitettavaa laiminlyöntiä, jonka taustalla olevaa laiskuutta tai huolimattomuutta jäsenvaltioiden viranomaisilta ei sopisi odottaa, virhe ei kuitenkaan vienyt pohjaa komission vaatimukselta eikä vaikuttanut muihin väitteisiin.

96. Riittäneekin, että Ranskan viranomaisia nuhdellaan ja että niitä kehotetaan toimimaan yhtä ripeästi kuin niillä on ollut tapana. Ranskahan on yhteisön perustajajäsenenä aina edistänyt sitoutuneesti ja rakentavasti Euroopan yhdentymistä.

97. Samanlainen ratkaisu on syytä antaa komission väitteeseen, jonka mukaan Ranska ei ole noudattanut jäsenyysvelvoitteitaan siksi, ettei se ole millään tavoin vastannut useisiin komission kirjeisiin.

98. Tällainen menettely sotii hyvää käytöstä sekä jäsenvaltioiden ja yhteisön toimielinten välisiä hyviä suhteita vastaan, mutta siihen ei voida liittää oikeudellisia seurauksia. Sitä paitsi jäsenvaltiot voivat vapaasti valita etujaan parhaiten vastaavan puolustautumisstrategian.

99. Edellä esitetyn perusteella katson, ettei voida hyväksyä väitettä, jonka mukaan edellä kuvattua menettelyä on pidettävä EY 10 artiklassa tarkoitetun lojaalin yhteistyön velvoitteen noudattamatta jättämisenä.

D *Loppuhuomautukset*

100. Jos minulle olisi joskus vihjattu, että Samuel Beckett sai tuen takaisinperimistä koskevasta asiasta innoituksen kuuluisaan näytelmäänsä "Huomenna hän tulee", [66] en luultavasti olisi uskonut sitä, mutta voin tämän ratkaisuehdotuksen päätteeksi todeta, että tuen palauttamista odottavan komission uppiniskainen kärsivällisyys tuo mieleeni tämän absurdin teatterin mestariteoksen.

101. Tukien myöntämisestä Scott SA:lle on kulunut yli 20 vuotta ja palauttamisen määräajasta lähes kuusi vuotta, mutta tuesta on maksettu takaisin vain hieman yli prosentti – ja on kohtalon ivaa, että sen on maksanut yritys, joka ei edes ollut velvollinen siihen päätöksen 2002/14 nojalla!

102. Kun yhteisöjen tuomioistuimessa samasta aiheesta vireillä olevien asioiden määrä on lisääntynyt, kuten olen edellä todennut, on hyvin vaikea yhtyä joidenkin oikeusoppineiden toiveikkaaseen näkemykseen siitä, että valtiontuen palauttamista koskevien sääntöjen tehottoman ja eriarvoisen soveltamisen vaara voidaan välttää rajaamalla vähitellen jäsenvaltioiden menettelyllisen autonomian periaatetta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen, kumoamiskanteen ja ennakkoratkaisuasian välityksellä. [67]

103. En halua moittia yhteisöjen tuomioistuimen tällä alalla tekemää työtä, jota varten sille on sitä paitsi annettu perustamissopimuksessa – jossa ei määrätä täytäntöönpanomenettelystä – niukasti välineitä, mutta murheellista todellisuutta ja kehnoa tulosta ei saa unohtaa, kun yritetään perusteellisesti pohtia syitä tähän.

104. Ensiksi on otettava esille sellaisten Euroopan unionin maiden epämääräinen asema, jotka myöntävät tukia luultavasti kunniallisin tarkoituksin mutta jotka rikkovat yhteisön oikeutta. Kun niiltä sitten vaaditaan tarvittavaa yhteistyötä aiheettomasti myönnettyjen määrien takaisinperimiseksi, mitä oudoimmat perustelut kelpaavat perusteeksi vastineeseen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaan kanteeseen, johon komissio ajautuu muiden toimenpiteiden osoittautuessa toistuvasti tehottomiksi, mikäli oletetaan, että se saa jonkinlaisen vastauksen eikä sille käy – kuten

66 – Beckett, S., *Huomenna hän tulee*, suomentaneet Antti Halonen ja Kristiina Lyytinen, Love kirjat, Helsinki, 1990.

67 – Lenaerts, K., "L'articulation entre ordres juridiques à l'œuvre: le régime de récupération des aides d'État versées en violation du droit communautaire", *Problèmes d'interprétation: à la mémoire de Constantinos N. Kakouris*, Bruylant, Bryssel, 2004, s. 282.

tässä asiassa on käynyt – niin kuin sille everstille, jolle kukaan ei kirjoittanut. [68]

105. Toiseksi komission olisi huolehdittava tällä alalla entistä paremmin palauttamista koskevasta vaatimuksesta, koska sillä on laaja harkintavalta, mutta sille ei ole annettu asianmukaisia välineitä tuen palauttamisen esteiden poistamiseksi; se on lisäksi horjunut toisinaan liian joustavan ja toisinaan liian utopistisen ja itsepintaisen suhtautumisen välillä siten, että sitä on syystäkin moitittu "paperitiikeriksi". [69]

106. Komission viimeisenä oljenkortena on usein yhteisöjen tuomioistuin, jossa komissio voi nostaa niskoittelevaa jäsenvaltiota vastaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen, mutta tulosten niukkuus herättää kaksi ajatusta.

107. Yhtäältä tuomioissa, jotka annetaan EY 226 artiklan tai – kuten nyt – EY 88 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti nostetuissa kanteissa, ei oteta huomioon yhteisön täytäntöönpano-oikeuksien puuttumista, mikä heikentää huomattavasti näiden kanteiden käyttökelpoisuutta. On melkeinpä lapsellista väittää, että nämä ratkaisut ovat perusta EY 228 artiklan nojalla määrättävälle tulevalle uhkasakolle, sillä tämä on leikkiä niille, jotka haluavat vain kuluttaa aikaa palauttamatta tukea. Tässä vaiheessa olisi uskallettava käyttää entistä valikoivammin jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa kannetta ja arvioitava, mitkä asiat voivat todella olla esimerkkinä ja mitkä ovat osoitus jäsenvaltioiden heikosta yhteistyöstä. Komissio tietää hyvin, millaisin perustein voidaan erottaa kiireellisimmät tapaukset.

108. Toisaalta näiden ongelmien käsittelyyn käytettävissä olevien keinojen kirjo on ylimitoitettu, eikä se ole missään suhteessa niillä saavutettavien palautusten pieneen määrään: mikään ei estä riitauttamasta tuen takaisinperimistä koskevaa päätöstä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tai valittamasta ratkaisusta myöhemmin ylempään oikeusasteeseen; myös yhteisön toimen täytäntöönpanotoimenpiteet tietyssä maassa voidaan riitauttaa, mistä seuraa usein hankaluuksia, kuten tässä asiassa on käynyt ilmi; kansallinen tuomioistuin saattaa niin ikään esittää ennakkoratkaisukysymyksen kansallisen hallintotoimen taustalla olevan yhteisön päätöksen pätevyydestä tai kansallisten täytäntöönpanosäännösten yhteensoveltuvuudesta kyseisen päätöksen kanssa. Lisäksi

68 – Gabriel García Márquez kuvaa toista mieletöntä ja traagista odotusta kertomuksessaan "Kukapa everstille kirjoittaisi" (WSOY, Porvoo, 1982), jossa eversti menee joka viikko vuosi toisensa jälkeen alas joelle odottamaan laivaa, jonka on määrä tuoda tullessaan posti ja kenties myös pääkaupungista kaivattu kirje, jossa vahvistetaan, että hänelle on myönnetty eläke osallistumisesta yhteen tapahtumapaikkana olevaa maata ravistelleista vallankumouksista. Eversti, joka elää täysin toimettomana ja luottaa siihen, että tuo tulonlähde takaa hänelle huolettoman elämän, vajoaa yhä syvemmälle kurjuuteen. Lopussa, kun everstin vaimo laittaa pataan kiviä, jotteivät naapurit arvaisi, ettei heillä ole mitään syötävää, hyvän uutisen tuova kirje ei ole vieläkään saapunut.

69 – Karpenschif, M., "La récupération des aides nationales versées en violation du droit communautaire à l'aune du règlement n° 659/1999: du mythe à la réalité?", *Revue trimestrielle de droit européen*, 37 (3), heinäkuu/syyskuu 2001, s. 551 ja sitä seuraavat sivut, erityisesti s. 563.

komissio turvautuu muitta mutkitta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaan kanteeseen silloin, kun takaisinperiminen ei onnistu.

109. Tämä toimenpiteiden sarja jatkuu vuosia eikä poista näihin tilanteisiin sitkeästi liittyvää verkkaisuutta, sillä harvalla jäsenvaltiolla on sellaista tuen palauttamiseen tarkoitettua järjestelyä ja tuen valvontaa koskevaa politiikkaa, jotka muistuttaisivat vähäisessäkään määrin yhteisön järjestelyä ja politiikkaa.

110. Lopuksi ei voida unohtaa kilpailutilanteen ennalleen saattamista koskevaa vaatimusta, jonka vuoksi on palattava siihen ajankohtaan, jolloin tuki maksettiin. Nyt esillä olevassa asiassa vetoaminen tähän valtiontukisääntöjen perimmäiseen tarkoitukseen [70] hipoo sarkasmia, sillä markkinoiden vääristyminen sai alkunsa lähes 20 vuotta sitten; yritykset, jotka ovat vaatineet paluuta menneisyyteen, ovat taatusti kadonneet tai yrittäneet järjestää itselleen samankaltaisia etuja. On selvää, ettei utopistinen tavoite sovi yhteen tällä alalla vallitsevan todellisuuden kanssa.

111. Kun otetaan huomioon tapahtumien luonne tässä yhteisön oikeuden luvussa, on siten välttämätöntä yhdenmukaistaa entistä yksityiskohtaisemmin keinot asetuksessa N:o 659/1999 vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, [71] jotta voidaan välttää loputtomat, tehottomuudessaan turhat kanteet.

VI Oikeudenkäyntikulut

112. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komission kanne on hyväksytty ja koska Ranskan tasavaltaa on vaadittu vastaamaan oikeudenkäyntikuluista, kyseinen valtio on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

70 – Huomautettakoon, etten arvostele yhteisöjen tuomioistuimen vakiintunutta oikeuskäytäntöä, jonka mukaan tuen palauttaminen on looginen seuraus siitä, että tuki on todettu lainvastaiseksi (mm. asia C-305/89, Italia v. komissio, tuomio 21.3.1991, Kok. 1991, s. I-1603, 41 kohta); koska asetuksessa N:o 659/1999 ulotetaan tämä ajatus markkinoille aiheutetun vahingon kompensoimiseen, kuten johdanto-osan 13 perustelukappaleesta ilmenee, asetus muuttuu kuitenkin kuvitteelliseksi, keinotekoiseksi ja epätodelliseksi.

71 – Ks. lähinnä vastaavasti Karpenschif, M., ibid., s. 590 ja sitä seuraavat sivut. Yleisluonteisemman katsauksen saamiseksi kansallisiin prosessilainsäädäntöihin ks. myös Peleki-Vellios, C., "Le principe de l'autonomie procédurale à la lumière de la jurisprudente Peterbroeck et Van Schijndel", *Actualités du droit*, 1998, s. 68 ja sitä seuraavat sivut, erityisesti s. 92.

VII Ratkaisuehdotus

113. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin

1) toteaa, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY 249 artiklan neljännen kohdan ja valtiontuesta, jonka Ranska on myöntänyt Scott Paper SA:lle / Kimberly-Clarkille, 12 päivänä heinäkuuta 2000 tehdyn komission päätöksen (2002/14/EY) 2 ja 3 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole pannut kyseistä päätöstä täytäntöön tuen takaisinperimiseksi säädetyssä määräajassa, ja

2) velvoittaa Ranskan tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.